

“ዝክረ ጳጳስ ለዓለም ይሄሉ ፤ የጳጳስ መታሰብያ ለዘላለም ይኖራል”
መዝሙር ፻፲፩:፮

የአቡነ ተክለሃይማኖት አጭር ታሪክ

መታሰብያቸው ለዘላለም ከሚኖረው ቅዱሳን ውስጥ አንዱ ጳጳስ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ናቸው ። ቅዱስ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ቅዱስ ጳጳስ ዘክርያስ ቅድስት እግዚአብሔር ከሚባሉ ቅዱሳን በሰሜን ሸዋ ሃገር ስብከት በቡልጋ አውራጃ ደብረጽላልሽ በተባለው ስፍራ መጋቢት ፳፬ ቀን በብሥራት መልአክ ተጸንሰው በ ፲፩፻፺፯ ዓ.ም ታህሳስ ፳፬ ቀን ተወለዱ። ጳጳስ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት በእናታቸው መሀጸን ሳሉ ልዑል እግዚአብሔር ስለመረጣቸው በተወለዱ በሶስት ቀናቸው በእናታቸው በቅድስት እግዚአብሔር እቅፍ ሆነው አሃዱ አብ ቅዱስ አሃዱ ወልድ ቅዱስ ወ-አቱ መንፈስ ቅዱስ ብለው ለሥላሴ እንደ አባታቸው ቅዱስ ጳጳስ ዘክርያስ ምስጋና አቅርበዋል።

አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት በቀድሞው አጠራር ዞረሬ የአሁኑ የትኢሳ ሚካኤል ክርስትና ሲነሱ የክርስትና ስማቸው ፍስሐዕዮን ተባለ። እንደ ሕፃን በጥቂቱ ሲያድጉ ከቆዩ በኋላ በሰበሰቡት ዓመታቸው ከቅዱስ ጳጳስ ዘክርያስ ትምህርት ጀምረው በስምንት ዓመታት ውስጥ ብሉይክሐዲስ ትርጓሜና ሥርዓተ ቤተ ክርስትያን አጠናቀቁ ። አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት በተወለዱ በ ፲፮ ዓመታቸው በዘመኑ ከነበሩት ግብጻዊ ጳጳስ አባጌርሎስ ዲቂና ማዕረግ ተቀብለው ሲመለሱ የተለያዩ ተአምራት በጉዛቸው ላይ አሳይተዋል ። በተወለዱበት ደብር በዲቂና ማዕረግ እያገለገሉ በቁመት በጥበብ እየጎለመሱ ሲሄዱ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት በተወለዱ በ ፳፪ ዓመታቸው ቅዱስ ጳጳስ ዘክርያስ እናታቸው ቅድስት እግዚአብሔር በተከታታይ ወራቶች ውስጥ ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩዋቸው።

” ሰው አለምን ቢገዛ ነፍሱን ግን ቢያጣ ምን ይጠቅመዋል። ነፍሱን ሊያድናት የወደደመስቀሌን ተሸክሞ ይከተለኝ ” የሚለውን አምላካዊ ቃል አስበው ከጎደኞቻቸው ጋር አራዊት ሲያድኑ ከዛሬ ጀምሮ አራዊት ሳይሆን ሰዎች ታድናለህ ተብለው በታዘዙት መሰረት ከአባት ከእናታቸው ያገኙትን ሃብት ንብረት በሙሉ ለነዳያንና ለቤተክርስትያን መጽውተው እንደሐዋርያ ለማስተማር ፣ እንደ ሰማዕታት መከራ ለመቀበል ፣ እንደ መኖክሳት በሕርመት በጸምበጸሎት በብሕትውና ለመኖር ፣ ቤታቸውን ክፍት ትተው የዳዊትን መዝሙር እየዘመሩ ሄዱ።

ከዚያ በኋላ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሐዲስ ሐዋርያ ዘኢትዮጵያ በሎ ሲሾማቸው-ሰማቸውም ፍስ ሐፀዮን መባላቸው ቀርቶ ተክለ አብ ተክለ ወልድ ተክለ መንፈስ ቅዱስ ወይም ተክለሃይማኖት ተብለው እንዲጠሩ የመላእክት አለቃ ቅዱስ ሚካኤል አዘዛቸው ።

ብፁወ ቅዱስ ዓድቄ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት የዘመድ ናፍቆትና የገንዘብ ፍቅር ጨርሶ ጠፋለትና የሚያሰበውና የሚሰራው የእግዚአብሔርን ሕግ ብቻ ሆነ። ያለአንተ ጠባቅዬ ብወድቅ የሚያነሳኝ ብጠቃ የሚረዳኝ የለም እያለ ቄከእግዚአብሔር ጋር በመነጋገር ማስተማርና ድውያንን መፈወስ ጀመረ። ቤቴን ከፍቶ ጌታዬ ቤቴን ከፍቼ ትቼ ስለሄድኩኝ አንተም የመንግስተ ሰማያትን በር ክፈትልኝ ብሎ የሐዋርያትን ሥራ ወንጌልን ለማስተማር ቤቴን ጥሎትሄዷል። ትምህርቴና ተአምራቱ ሁሉ በየሀገሩ ደርሶ በእርሱ ሰብከት ያመኑት ሰዎች ለእንጨት ስድንጋይ ከዚህም ሌላ ልዩ ልዩ ለሆኑ ጣኦታት የሚሰው አሉ ብለው ነገሩት ። በነርሱ መሪነት ሄዶ እንደነገሩት ሆኖ አገኘው ። ምን ምን ታመልካላችሁ ቢላቸው የምንሰግድለት የምናመልከው ዛፍ አለ አሉት። ስትሰግዱለት ምን ይላችኋል? አላቸው ። ከዛፍ ላይሆኖ ፈጣርያችሁ እኔ ነኝ ይለናል አሉ። እኔም እንድሰግድለት ይዛችሁኝ ሂዱ አላቸው። ይዘውት ሲሄዱ ምንይዛችሁብኝ መጣችሁ ብሎ ጮኸባቸው ። ፈጣሪያችን የጠላህ ኋጢአተኛ ብትሆን ነው እሱ ኋጢአተኛውን ከሩቅ ያውቃልና ተመለሱ አይሆንም አሉት። ከዚያ ተመልሶበፈጠርከው ፍጥረት ሰይጣን ለምን ይጫወትበታል? ብሎ ወደ እግዚአብሔር ቢያመለክትና አንቺ እንጨት ሰይጣን የሚያስትብሽ ዛፍ ተነቅለሽ ነዶ ብሎ ጠራት ። እረሷም ከነስሯ ተነቅላ ወደ እርሱ እየሮጠች መጣች። ወደ እርሱም ስትመጣ ከስሯ ያለው አፈርና ጠጠር እያወናጨፈች 24 ሰዎች ፈጀች። ያ እንጨቷ ላይ የነበረው ሰይጣን ወደየት ልሂድ? ብሎ ጮኸ። በል ቀድሞ እንዳላት ካቸው በቃልህ አምላክ አለመሆንህን ግለጽና ውጣ ብሎ አዘዘው ። እርሱም ለቃሉ ታዞ ተናግሮ ወጥቶ ሄደ። እነዚያን አላምኖ በሰመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ ብሎ አጠመቃቸው ። እንጨቷም የፈጀቻቸውን ሰዎችም አስነስቷል። ከዚህ በኋላ ቤተክርስቲያን አሳንጾ የሚያስተምር ካህን መድቦላቸው እግዚአብሔር ወደ ጠራው ቦታ ሄዷል።

ቅዱስ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖትን ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲያስተምሩ የጠራቸው በይፋት በአማራ ሳይትና በሸዋ ክፍለ ሀገር ስለነበር ይህን ትዕዛዝ ከፈፀመ በኋላ የተጠራው ወደ ጉራጌ ነበር። እዚያም አስተምሮ አጥምቆ የአምላክን ፍቃድ እንደፈፀመ ለታላቅ ተጋድሎና አገልግሎት ወደ ወላሞ ሄደ። ከወላሞ ሀገር የነገሰው ሞተሎሚ የሚባለው ንጉስ ነበር። ሞተሎሚ የሚያመልከው በእግዚአብሔር ሳይሆን በጣኦት ነበር። ጻድቄአባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ከዚያ እንደደረሰ ሞተሎሚ የሚያመልካቸውን ጣኦታት ስለሰበረ ንጉሱ ሳይሰማ አይገደለም ብለው አስረው ቀፈረ ውድም ለሚባለው ለንጉሱ ሹም አስረክበውታል።

አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ከቀፈረው ድም ቤት እንደገባ የሹሙ ልጅ ታሞ ስለነበርጋኔኑ ጮኸ አባታችንም ፀሎት አድርጎ ፈወሰው። ሌሎችንም ብዙ ድውያን በመፈወሱ ሹሙና ቤተሰቡ በአምላክ ተክለሃይማኖት አመኑና ተጠመቁ።

ጠብቅ ያሉትም ሰዎች ሹሙን አስረን የሰጠንህን ሰው ሰጠንና ወደ ንጉሱ እንሂድ አሉት ። ሹሙ እኔ ሳልሞት እርሱን አልሰጣችሁም ብሎ ከሰከላቸው። እነርሱም ሄደው ለሞተሎሚ ነገሩት ። ንጉሱም ተቆጥቶ ሁለቱም በስንሰለት ታሰረው እንዲመጡ አዘዘ ። ይዘውት ቀረቡ በምን ምክንያት ይህን ሰው ወደእኔ እንድያመጡት ከለከልክ ቢለው ድውይ ሲፈውስ ጋኔን ሲያወጣ ስላየሁ አዎን ከልክያለሁ አለው። አቡነ ተክለሃይማኖትንም ሀገርህ ወደየት ነው? ከሀገህ ወደዚህ ለምን መጣህ? ቢለው ጣኦታትን ለማጥፋት ክርስትናን ለመሰበክ መጥቻለሁ አለው። ጣኦታቱን አጥፍተህ አንተ ልትመለክ ነው? ብሎ ተናዶ ጦር ለመወርወር ቢቃጣጠሩ በእጁ ተጠምጥሞ ቀረ። በዚህ አይነት ጦመ ግራር ከሚባለው ታለቅ ገደል ቀፈረው ድምና አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት እንዲጣሉ አዘዘና ሁለቱንም በቀፎ ውስጥ ገብተው በቆዳተለጉሙ ቢጥሷቸው መልአክ እየተቀበለ አዳናቸው ቆፎውም እንደተለገመ ይገኛል።

በዚህ አይነት እየተጣሉ የዳኑና ያመኑ ሁሉ ከእንጨትም ላይ ተሰቅሎ እንዲሞት ሰቀሉት ቢሰቀልም ለማሰር የወጣውን ሰው ዛፋ እንደአመለኛ ረግጦ ገደለው። እሱን ግን ውረድ እንደማለት አዘንብሎ ከምድር አሳረፈው። ገመዱም ከአንገቱ ወጥቷል ። በየጊዜው የሚደረገውን ታምራት

እያየ ሕዝቡ ሲያምን እርሱም እየተናደደ በሰይፍ ሲያስፈጅ ሰራዊቱተሟጦ ስላለቀ አንድ ሰው አጠቃለሁ ስትል ሰራዊትህ ጨርሶ አለቀ ጠላት ቢመጣብህ ማንንይዘህ ትዋጋለህ ? የሚል መካር ተነ ስቶ ስለመከረው ይልቅም ቀደም ብሎ በተክለሃይማኖትሰብከት በመጀመርያ አምኖ የተጠመቀው ቀፈረውድም አማሃዶ በመሆን ረድቶት የማመንምልክት ያሳይ ጀመረ ። መንግስቴን እንዳይቀማኝ ነው እንጅ አምናለሁ ቢለው ስለዚህ እኔ

እፈፅመልሃለሁ ብሎ አቡነ ተክለሃይማኖትን አስጠርቶ አድነኝና በአምላክህ አምናለሁ አለው። በመጀመርያ ሚርተኞቹን አድኑኝ በላቸውና ያድኑህ አለው። እነዚያን አድኑኝ ቢላቸው የአንዱን ሰራይ አንዱ ሊያድነው ስለማይችል ማዳን አይቻለንም አሉት ። ከዚህ በኋላ አባታችን ሚርተኞች ሁሉ ተሰብስበው እንዲገጥሙት የሚያሸንፍ እርሱ የአምላክ ባለመዋል ነው ተብሎ በ40 ቀን ውስጥ ሚርተኞች ተሰበሰቡ ። ሕዝቡ አንዳንድ ሸክም እንጨት አመጣ በቀጠሮው ቀን ነደደ ሚርተኞች ከእሳቱ ውስጥ ሁነው ይዘፍኑ ጀመር። ንጉሱን እንዳያምን መከራት። በጨሻ ተክለሃይማኖት ከእሳቱ መሐል ገብቶ ደለዬ በመስቀል እሳቱን ባረከው ። ሚርተኞችን በላቸው ቅዱስ አባታችን ግን ምንም ሳይነከው ከእሳቱ ውስጥ ወጣ። ሞተሎሚ ከነሰራዊቱ አምኖ ተጠምቀዋል ። ንጉስ ሞተሎሚ በሁሉም ነገር ሲያምን ትንሳኤ ሙታንን ግን በትምህርት አላምንም የማምነው ከዛሬ 25 አመት በፊት በዚህ ስፍራ 13ሺህ ሰዎች በአንድቀን ሞተዋል ስጋቸው በሰብሶ አጥንታቸው ፈርሷል ። እነሱን አስነሰ ተህብታሳዩኝ ትንሳኤ ሙታን መኖሩን አምናለሁ አለው። ቅዱስ አባታችንም ጸሎቱን ጨርሶ በዚህ በማልበረዴ አደባባይ ሙታችሁ የተቀበራችሁ ሙታን በጌታዬ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ሕያዋን ሁናችሁ ውጡ ብሎ ጠራቸው። እነሱም ከመቃብር ወጡ ወዴት እንደነበሩ ጠየቃቸው። እነርሱም በሲኦል ውስጥ መቆየታቸውን ነገሩት። ሞተሎሚ የተነሱትን ሙታን የነበሩበትን የስቃይቦታ ስምቶ ሰቀጠጠው። ተንቀጠቀጠ ነፍሱ ትድን ዘንድ ብዙ ምጽዋት ሰጠ አብያተ ክርስቲያናት አሳነጸ በምግባር በረታ።

ክቡር አባታችን በተሰጣቸው ስልጣን መሰረት ካህናት ዲያቆናት እየሾሙ በባሌ፣ በወላይታ፣ በሙገር፣ በጉራጌ፣ በሰላሌ ሀገሮች እተዘዋወሩ አሕዛብን በማጥመቅ ድውያንን በመፈወስ አብያተክርስቲያንን በማሳነጽ ለ12 አመታት አስተምረው አሁንም በጌታችን ፈቃድ ሥርዓተ አበው ለማድረስ ከአባበጸሎተ ሚካኤል ገዳም በሐይቅ እስጢፋኖስ ደብረዳም ገዳም በመሄድ በረድነት በትምህርት በቅዳሴ የተለመደውን ስራቸውን እየሰሩ ለ32 ዓመታት ከቆዩ በኋላ በደብረዳም ገዳም ከነበሩ ከአባ ዩሐን ገዳም ቡራኬ ተቀብለው ከገደሉ ሲወርዱ ሰይጣን ይወርዱበት የነበረውን ገመድ በመበጠሱ ስድስት ክንፍ ተሰጥቷቸው ገዳሙን ሶስት ጊዜዙረው ወደኢየሩሳሌምና ገዳማተ ግብጽን ለመሳብኘትና በዘመኑ ከነበሩትቅዱሳን በረከት ለመቀበል ሂደዋል።

ብፁወ ቅዱስ ዓድቄ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ሐዋርያዊ ተልዕኮ ፈጽመው በእድሜ እየገፉ ሲሄዱ የዘሩት ዘር እንክርዳድ እንዳያጠፋው አስራ ሁለት ኢ.ጲ.ስ ቆጶሳት (ሐዋርያት) መድበው በታላቁ ገዳም ደብረሊባኖስ በአርሞም በተዘግሎ ፳፪ ዓመት ከቆዩ በኋላ ከቁመት ብዛት የተነሳ አንድአግራቸው ሲሰበር ችሏል።

ክቡር አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ያለመከራ ፀጋ እግዚአብሔርን ማግኘትይቻልም የሚለውን የአምላክ ቃል ያውቃሉና እንደገና ሰባት ዓመት በአንድ አግራቸው ቆመው ለሀገር ፣ ለቤተ ክርስቲያን ፣ ለምዕመናንና ለዓለም ፀልየዋል። ጸድቄ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት እንደ ነበያት መጸየትን ሐላፍያትን እንደ ሐዋርያት ሰብከትን ተዕምራትን፣ እንደሰማዕታት ገድልን መከራን ፣ እንደ ባህታውያን በአርምም በሕርመት በተዘግሎ ቢኖሩም “አ ዳም መሬት አንተ ወትገብ ውስተ መሬት “ የሚለው ቃል ሁሉንም የሚመለከት በመሆኑ ገድላቸውን ሲፈጽሙ ለስም አጠራሩ ምስጋና የሚገባው አምላካችን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እናቱ ድንግል ማርያምን ቅዱስ ሚካኤልንና ቅዱስ ገብረኤልን እንጦንሰና መቃሰቅዱሳን አበውን አስከትሎ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ፳፱ ዓመት መከራ ወደ ተቀበሉበት ደብረ አስቦ ዋሻ መጣ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖትን ሩጫህን ጨርሰሃል ገ ድልህን ፈፅመሐል የድል አክሊል ቀርቦልሃል ከሞት በቀር የቀረህ የለም ስምሕን የጠራ ዝክርህን ያዘከረ መቃብርህን መጥቶ የተሳለመ መጽሐፈ ገድልህን የፃፈ ያፃፈ የሰማ ያሰማ ቤተክርስቲያን በስምህ ያሳነፀውን እስከ አስር ትውልድ ድረስ ምሬልአለሁ በማለት ቃል ገብቶላቸው ወደ ሰመይ አርጓል።

አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት ከላይ የተጠቀሰውንና ሌላም ቃስኪዳን ተቀብለው ዘጠና ዘጠኝዓመት ከአስር ወር ከአስር ቀን በመኖር ደማቸውን ባፈሰሱበት መከራና ፈተና ባሳለፉበትከጌታ ቃል ኪዳን በተቀበሉበት ደብረሊባኖስ ገዳም ነሐሴ ፳፬ ቀን አርፈዋል።የአባታችን አፅም የፈለሰበትን ግንቦት ፲፪ ቀን በኦታዋ በሚኘው በአቡነ ተክለሃይማኖት ቤተክርስቲያን የጌታፍቀድ ሆኖ ከዓመት ዓመት እና ከብራሰን።

አባታችን አቡነ ተክለሃይማኖት የተሰጣቸው ቃል ኪዳን ያልጎደለባቸው አሁንም ገደላቸው በሚነበብበት ጽላታቸው በተቀረጸበት ተአምራትን ያደርጋል ። ይልቁንም ገደላቸውን በፈጸሙበት በታላቁ ገዳም በደብረሊባኖስ ድውያን ይፈወሳሉ ፣ አጋንንት ይወጣሉ ፣ የተራቡ ይጠግባሉ ፣ ከስምንት ሺ ያላነሱ አባቶች እናቶችና የነገዋ የቤተክርስቲያን ተረካቢ ደቀመዛሙርት የአብነት ትምህርት ይማሩበታል።

ይህ ተዓምራት እስከምጽአተ ክርስቶስ ይቀጥላል።
የፃድቁ አባታችን የአቡነ ተክለሃይማኖት ረዲኤትና በረከት ከሁላችን ጋር ይሁን!!!

ክርስትና

- * ጊዜ የሚገድበው፣ ቦታ የሚወስነው ሳይሆን፤ ሁኔታዎች የምንኖረው ስድድር ነው። (ማቴ ፭፣ ፲፫)
- * ፈተናና ፈርተው የሚሸኩበት ሳይሆን ፤ በፊተና ውስጥ አክራሪ ከክብር የሚበቀበት ስድድር ነው። (ያ ዕ ፩፣ ፲፪)
- * ከራስ የሚሸትን መከካም ነገር ሁኑ ፤ ከባኔንጅራ በማድራግ የምንኖረው ስድድር ነው። (ማቴ ፯፣ ፲፪)
- * በመንፈስ የሰውነት ሥራ በመግደብ፣ ፈቃድ ሥጋን ከፈቃድ ነፍስ ከማስገዛት፣ የምንኖረው ስድድር ነው። (ሮሜ ፰፣ ፲ ፣ ፪-፲፬)
- * በኋላ ያከውን እየረሳን ፤ በፊት ያከውን በመያዝ፤ ከተረፈት፣ ከጽድቅ ሥራ የምንተጋበት ስድድር ነው ። (ፊኪ ፫፣ ፲፫)
- * ሰው በጥፋት ዘመን ፤ ሰው ሆኖ መገኘት ነው። (ኢሳ ፪፣ ፳-፱)
- * በትህትና (ራስን ዝቅ በማድረግ) የምንኖረው ስድድር ነው። (፩ ዲጥ ፭፣ ፭-፮)
- * የሥጋ ፍካህነትን የምንገታበት፣ የማንኛውንም መታወቅያ ምክንት ነው። (ዘፍ ፵፬፣ ፲)
- * በባህሪዎ ደካማነት የሚሳሳተውን ሰው፤ በመምከርና በመገሰጽ፣ ከዛም ሰው በመጸከድ የምንኖረው ስድድር ነው። (ሮሜ ፲፬፣ ፩)
- * ምንም ተስፋ በኬክበት ሰዓት ፤ ተስፋ የምናደርገው ስድድር ነው። (ደን ፫፣ ፲፯)
- * ነጻነት ስድድር ነው። (ገሃ ፭፣ ፲፩)
- * የገደብ ስድድር ነው። (፩ኛ ጢሞ ፬፣ ፯)
- * በችግርና በመከራ ጊዜ እግዚአብሔርን በመሰገን የምናገኘው ሰዓት ነው። (ኢዮ ፩፣ ፳፩)

- * በስሜታዊነት ወይም በክንፍ ጊዜ ፍጹምነት ማስረጃ የምንደርስበት ሳይሆን፤ በመንፈሳዊ ስድድር፤ ደረጃ በደረጃ በማደግ የምንኖረው ስድድር ነው። (ሐዋ ፲፬፣ ፳፪)
- * ጃመረን የምንተወው ሳይሆን፤ እስከ ሞት ድረስ ታምነን እንደ ቸርነቱ አካሊክ የምንቀበልበት (መግባትን የምንወርስበት) ስድድር ነው። (ራዕ ፪፣ ፲)
- * ውስጣዊ ስድድርን መቀየር እንጂ ፤ በመምሰኔ ወይም ውጭ ክፍኔን ብቻ በማሳመር የምንኖረው ስድድር አይደለም። (ገሃ ፭፣ ፳፩) ወ.ዘ.ተ.

በመሆኑ በእኛ የክርስትና ህይወት ውስጥ እነዚህ ህ ነገሮች ይታያሉ? ካጌታዎ በእግዚአብሔር ቃል መስተዋትነት እራሳችንን እናዘጋጃለን። የክርስትና ህይወት አካል የምንገኝ በቅድምዎ የቀደሙ አባቶቻችንን መንፈሳዊ ጉዞ መመከክት ይኖርብናል። ምክንያቱም የክርስትና ህይወት ጃመረዎች ወይም መንገድ ከፋቾች እኛ ባከመሆናችን ፤ የግድ ከነሱ ህይወት ብዙ መማር ይገባናል። ቅዱስ ጳውሎስ ” የኑራክቸውን ፍሬ እየተመከከታችሁ በእምነት ምሰኳቸው። ” (ዕብ ፲፫፣ ፮) ያከውን አብነት ይዘን የቅዱሳን አባቶቻችን የክርስትና ህይወታቸውን በመመከክት ክርስትናን በስም ሳይሆን በተግባር እንደንኖርበት ጌታዬ እግዚአብሔር ይርዳኝ።